

Аннотация

Пожар О. Н. Сущность и содержание личной неприкосновенности как субъективного права граждан. — Статья.

Статья посвящена исследованию сущности, значения и содержания права на личную неприкосновенность как субъективного права граждан в общетеоретическом аспекте и на основании этого определено понятие права на личную неприкосновенность как правовой категории. Отмечено, что по своему содержанию личная неприкосновенность физического лица состоит из права на физическую неприкосновенность и права на психическую неприкосновенность, определены эти составляющие.

Ключевые слова: права человека, личная неприкосновенность, субъективное право.

Summary

Pozhar O. M. The essence and the content of personal integrity as the subjective rights of citizens. — Article.

The article investigates the essence, meaning and content of the right to personal integrity as a subjective right of citizens to the general theoretical perspective and on this basis, defined of the right of personal integrity as a legal category. It is noted, that the content of personal integrity an individual has the right to physical integrity and the right to psychical integrity, these components are defined.

Keywords: human rights, personal integrity, the subjective right.

УДК 340.11

В. А. Плотніченко

ПОНЯТТЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВА НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ

Розбудова Української держави як демократичної, правової, соціальної, економічно та культурно розвиненої у великій мірі залежить від державних службовців. Тому важливим є особливу увагу звертати на формування корпусу державних службовців, на забезпечення їхньої діяльності при виконанні ними своїх повноважень. На науковому та практичному рівнях постійно проводиться робота, пов'язана із визначенням правового статусу державних службовців, але категорія «право на державну службу» залишається поза належною увагою науковців та законодавців.

Інститут державної служби — це складне і багатогранне явище, яке завжди привертало і привертає увагу багатьох науковців. Так, дослідженням різних аспектів державної служби займалися В. Б. Авер'янов, Д. Н. Бахрах, Ю. П. Битяк, Л. Р. Біла, С. В. Ківалов, А. Кірмач, В. Я. Малиновський, Р. Мельник, О. Ю. Оболенський, О. С. Продаєвич, Ю. Н. Старилов, О. І. Ульянов, С. В. Циц, Є. С. Черноног та багато інших. Науковці певною мірою торкалися характеристики різних сторін права на державну службу, але ґрунтовного дослідження цього питання немає. Тож метою даної статті є визначення поняття, сутності, змісту права на державну службу, що дозволить більш чітко зрозуміти роль та можливості осіб, які бажають вступити на державну службу або вже перебувають на ній, а також доповнить уявлення про сам інститут державної служби.

Для того щоб дати визначення поняття «право на державну службу», а також розкрити сутність і зміст цього права, необхідно, в першу чергу, з'ясувати значення понять «суб'єктивне право» і «державна служба».

В. В. Копейчиков під суб'єктивним правом розуміє міру можливої поведінки, що належить уповноваженій особі для задоволення її інтересів і потреб і забезпечується відповідними юридичними обов'язками інших (зобов'язаних) осіб [1, 227]. О. Ф. Скакун визначає суб'єктивне юридичне право як вид і міру можливої (дозволеної) поведінки суб'єкта права, що встановлені юридичними нормами для задоволення його інтересів і забезпечуються державою [2, 352]. Отже, суб'єктивне право — це встановлена юридичними нормами міра можливої поведінки суб'єкта права, що забезпечується всіма заходами державного впливу.

Що ж стосується поняття «державна служба», то існують різні аспекти щодо його визначення, а також по-різному розуміють це поняття науковці. Вбачаємо необхідним розглянути різні підходи до визначення даного терміна. Так, державну службу доцільно розглянути в таких аспектах:

— соціальному, тобто державна служба як соціальна категорія — це професійне здійснення за дорученням держави суспільно корисної діяльності особами, які займають посади в органах державної влади та місцевого самоврядування на постійній основі;

— політичному — це діяльність з реалізації державної політики, що пов'язана з досягненням вироблених усіма політичними силами державно-політичних цілей і завдань у суспільстві й державі;

— правовому — це нормативно-правове врегулювання державно-службових відносин, у процесі реалізації яких досягається та/або забезпечується практичне виконання завдань і функцій держави, віднесених до компетенції певного органу державної влади чи місцевого самоврядування, а також тих, що регламентують права, службові обов'язки, повноваження, обмеження, заборони, стимулювання, відповідальність службовців, проходження державної служби, порядок виникнення та розірвання державно-службових відносин тощо;

— функціональному — це конкретний вид діяльності держави, делегований персоналу органів державної влади та місцевого самоврядування, що реалізує державну владу в різних сферах суспільного життя у відповідних правових формах і за допомогою певних методів управління;

— практично-функціональному значенні є діяльністю персоналу органів законодавчої, виконавчої та судової влади, що ґрунтується на законах та підзаконних актах й полягає в реалізації державної влади в різних сферах суспільного життя з метою вирішення завдань і виконання функцій держави;

— соціологічному — це практичне забезпечення чи реалізація завдань і функцій структурних складових державного апарату, компетенції органів державної влади чи місцевого самоврядування та ефективності реалізації завдань і функцій державної служби;

— організаційному — це формування організаційних засад діяльності працівників державного апарату, що співвідносяться зі структурно-функціональ-

ною схемою державного механізму та включають побудову і правовий опис ієрархії посад, виявлення, оцінку, стимулювання та відповідальність відповідних працівників;

— процесуальному — це забезпечення умов та реалізація механізмів, технологій і процедур функціонування механізму держави;

— моральному — це формування етичних засад державної служби [3, 71–72].

В. Я. Малиновський дав таке визначення державної служби: «Державна служба є державним правовим і соціальним інститутом, який здійснює в рамках своєї компетенції реалізацію цілей та функцій органів державної влади шляхом професійного виконання службовцями своїх посадових обов'язків і повноважень, що забезпечують взаємодію держави й громадян у реалізації їх інтересів, прав та обов'язків» [4, 427].

Є. С. Черноног розуміє під державною службою сукупність державних організаційно-правових та соціально-економічних інститутів, призначена для реалізації державних завдань та функцій шляхом професійного виконання державними службовцями своїх посадових обов'язків і реалізації повноважень в інтересах громадянського суспільства [5, 17].

Ю. П. Битяк визначає державну службу як один з головних видів публічної служби, зміст якої полягає у виконанні завдань і функцій держави відповідно до обсягу компетенції відповідного органу державної влади [6, 315].

Чинний Закон України «Про державну службу» [7] від 16 грудня 1993 року тлумачить державну службу як професійну діяльність осіб, які займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок державних коштів. А новоприйнятий Закон України «Про державну службу» [8] від 17 листопада 2011 року зазначає, що державна служба — це професійна діяльність державних службовців з підготовки пропозицій щодо формування державної політики, забезпечення її реалізації та надання адміністративних послуг.

Проаналізувавши бачення науковців щодо поняття «суб'єктивне право» та «державна служба», а також формулювання поняття «державна служба» законодавцем, дамо визначення поняття «право на державну службу».

Отже, право на державну службу — це надана законами України можливість осіб, які відповідають всім вимогам, що встановлені законодавством для реалізації такої можливості, займатися професійною діяльністю в органах державної влади та їх апараті, яка полягає у виконанні завдань і функцій держави відповідно до обсягу компетенції відповідного органу державної влади, що забезпечується всіма заходами державного впливу.

Виходячи із даного визначення, а також проаналізувавши ознаки суб'єктивного права, які виділяються науковцями [2; 6; 9], виділимо ознаки права на державну службу. Першою ознакою права на державну службу є те, що воно являє собою можливість особи займатися професійною діяльністю в органах державної влади та їх апараті, яка полягає у виконанні завдань і функцій держави відповідно до обсягу компетенції відповідного органу державної влади. Отже, особа після набуття статусу державного службовця починає займа-

тися професійною діяльністю. Професійна діяльність державних службовців — це діяльність осіб, які займають посади у державних органах та їх апараті, що направлена на задоволення потреб суспільства та держави у цілому, шляхом якісного, повного, всебічного виконання покладених на них функціональних обов'язків [10, 233].

Друга ознака — цю можливість отримують особи, які відповідають всім вимогам, що встановлені законодавством для реалізації такої можливості. Стаття 38 Конституції України [11] закріпила, що «громадяни користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування». Отже, Конституція України визначає одну вимогу до особи, яка претендує на посаду державного службовця — наявність громадянства України. Аналізуючи ст. 4 Закону України «Про державну службу» [7], відповідно до якої «право на державну службу мають громадяни України незалежно від становища, соціального і майнового стану, расової й національної приналежності, статі, політичних поглядів, релігійних переконань, місця проживання, які одержали відповідну освіту і професійну підготовку та пройшли у встановленому порядку конкурсний відбір, або за іншою процедурою, передбаченою Кабінетом Міністрів України», виділяємо ще дві вимоги: відповідна освіта і професійна підготовка; проходження встановленої процедури вступу на державну службу. Отже, основними вимогами, що висувуються до особи при реалізації права на державну службу є: громадянство України; відповідна освіта і професійна підготовка; проходження встановленої процедури вступу на державну службу.

Громадянство є однією з основоположних вимог щодо реалізації права на державну службу. Відповідно до Закону України від 18 січня 2001 р. «Про громадянство України» [12] «громадянство України — правовий зв'язок між фізичною особою і Україною, що знаходить свій вияв у їх взаємних правах та обов'язках».

Наступною важливою вимогою є наявність відповідної освіти та професійної підготовки. Це пов'язано з тим, що державні службовці відіграють важливу роль у розвитку держави і українського суспільства; у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина; у проведенні важливих реформ та прийнятті і реалізації управлінських рішень тощо. Тож особи, які претендують на зайняття посади або вже займають відповідну посаду, повинні мати відповідні знання, вміння, навички та особисті якості, що допоможуть їм реалізовувати державновладні повноваження та забезпечувати виконання завдань і функцій держави.

Державні службовці зобов'язані постійно підвищувати свою професійну кваліфікацію (стаття 10 Закону «Про державну службу»), а держава створює необхідні умови для навчання й підвищення кваліфікації державних службовців у відповідних навчальних закладах (стаття 29 Закону).

Третьою вимогою щодо реалізації особою права на державну службу є проходження встановленої процедури вступу на державну службу. Відповідно до чинного законодавства виокремлюються чотири основні способи вступу на державну службу: конкурс; призначення; зарахування; вибори.

Важливою, але чітко не врегульованою чинним законодавством, вимогою реалізації права на державну службу є вік особи. Так, граничний вік перебування на державній службі становить 65 років як для чоловіків, так і для жінок [7]. Однак не передбачається вік, з досягненням якого особа має право на державну службу. Ця прогалина у законодавстві усунута новоприйнятим Законом України «Про державну службу» [8], який набере чинності з 1 січня 2013 року. Відповідно до цього закону право на державну службу мають громадяни України, яким виповнилося 18 років.

О. Ю. Оболенський виділяє ще кілька вимог, яким повинна відповідати особа при реалізації права на державну службу, а саме: рівний доступ до державної служби, стан здоров'я та володіння державною мовою. Науковець відзначає, що рівний доступ до державної служби — це вимога права демократичного суспільства, що є важливою для запобігання бюрократизації державного апарату. Це право дозволяє забезпечити нормальну змінюваність і відновлення кадрів державної служби, неприпустимість її перетворення в касту. Проголошення принципу рівного доступу громадян до державної служби не означає його автоматичної реалізації. Рівне право доступу громадян до державної служби є юридичною можливістю. Це не означає, що громадянин вправі в будь-який час вимагати прийняття на службу, що орган державної влади зобов'язаний негайно і беззастережно надати йому бажану посаду. Фактична реалізація даного принципу залежить від низки факторів [13, 278].

Досить складно погодитися з думкою О. Ю. Оболенського, що рівний доступ до державної служби — це вимога до особи, яка здійснює реалізацію права на державну службу, адже дотримуватися цієї вимоги скоріше повинен керівник державного органу, який здійснює прийом особи на державну службу.

Стан здоров'я. Державними службовцями можуть бути громадяни, здатні за станом здоров'я забезпечувати виконання завдань і функцій, що покладені на відповідні органи державної влади. При цьому перебування на посаді державного службовця не повинно зашкодити його психічному та фізичному здоров'ю.

Володіння державною мовою. Державною мовою є мова, що офіційно визнана, є загальноприйнятою в державній практиці і діловодстві. Відповідно до Конституції України державною мовою на всій її території є українська мова. Отже, знання української мови є обов'язковою умовою для вступу на державну службу. При цьому не має значення, на яку конкретно посаду вступає громадянин України [13, 279].

Третя ознака — реалізація цього права здійснюється в адміністративних правовідносинах. Адміністративно-правові відносини — це врегульовані нормами адміністративного права суспільні відносини, в яких їх сторони (суб'єкти) взаємопов'язані і взаємодіють шляхом здійснення суб'єктивних прав і обов'язків, встановлених і гарантованих відповідними адміністративно-правовими нормами [6, 172]. Тобто особа при реалізації права на державну службу вступає у відносини з відповідним органом державної влади, і такі відносини врегульовуються нормами адміністративного права.

Четверта ознака — реалізація цього права обмежується рамками адміністративно-правових норм, вихід за які є порушенням правових приписів. При реалізації права на державну службу особа зіштовхується з певними обмеженнями, що законодавчо встановлені та впливають на реалізацію даного права. Правообмеження для державних службовців зумовлені специфікою виконуваних ними завдань, функцій держави та службових повноважень і полягають в основному в деяких заборонах для державних службовців. Головною метою правообмежень є забезпечення ефективного функціонування органів державної влади, установлення правових перепон можливого зловживання державних службовців своїм становищем, створення умов для незалежного виконання посадових повноважень і реалізації визначених Конституцією України прав і свобод громадян [14, 119].

С. В. Ківалов вважає, що під обмеженням слід розуміти визначені в Конституції України і чинному законодавстві умови, заборони, правила, які ставлять державних службовців у юридичні рамки, виходити за межі яких заборонено [15, 25]. Д. Н. Бахрах вважає, що обмеження — це обов'язки, заборони здійснювати певну діяльність, виконання яких, як правило, досягається шляхом бездіяльності [16, 235].

Правообмеження державних службовців поділяються на: обмеження етичного змісту; обмеження юридичного характеру, які, у свою чергу, можна поділити на: обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу, та обмеження, пов'язані з проходженням державної служби [13, 274].

Основні етичні вимоги, що пропонуються державним службовцям: дотримувати принципів державної служби; чесно служити і бути вірним державі; дотримувати вищих моральних принципів; ставити державні інтереси вище за індивідуальні цілі і завдання політичних партій, інших громадських організацій; постійно боротися з корупцією в органах державної влади; ніколи не приймати для себе і для членів своєї родини ніяких благ і переваг, використовуючи при цьому свої службові повноваження; не використовувати в корисливих цілях службове становище; не використовувати ніяку інформацію, отриману конфіденційно під час виконання своїх посадових обов'язків, як засіб одержання особистої вигоди; не допускати у діяльності елементів дискримінації у відносинах з товаришами по службі, громадянами; у спілкуванні з громадянами як під час виконання своїх повноважень, так і в позаслужбових відносинах дотримувати загальноприйнятих правил поведінки.

Залежно від виду державної служби до загальноприйнятих моральних норм поведінки державного службовця додаються спеціальні норми кодексу честі, наприклад: етичні вимоги, що висуваються до суддів, військових, дипломатів, порушення яких можуть спричинити дисциплінарну відповідальність: догану, звільнення, пониження на посаді тощо [13, 393].

Обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу, закріплені в ст. 12 чинного Закону України «Про державну службу» [7]. Так, не можуть бути обраними або призначеними на посаду в державному органі та його апараті особи, які: визнані у встановленому порядку недієздатними; мають судимість,

що є несумісною із зайняттям посади; у разі прийняття на службу будуть безпосередньо підпорядковані або підлеглі особам, які є їх близькими родичами чи свояками; в інших випадках, встановлених законами України.

Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби, можна виділити, аналізуючи чинний Закон України «Про державну службу» [7] та Закон України «Про політичні партії в Україні» [17] від 5 квітня 2001 року:

— державні службовці не можуть брати участь у страйках та вчиняти інші дії, що перешкоджають нормальному функціонуванню державного органу;

— членами політичних партій не можуть бути: судді; працівники прокуратури; працівники органів внутрішніх справ; співробітники Служби безпеки України; військовослужбовці; працівники органів державної податкової служби; персонал Державної кримінально-виконавчої служби України. Політична нейтральність державних службовців чітко не врегульована у чинному законодавстві, але новоприйнятий Закон України «Про державну службу» [8], який ще не набрав чинності, дане питання врегулював.

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» [18] від 7 квітня 2011 року також передбачає певні заборони для державних службовців.

Якщо державні службовці порушують встановлені законодавством обмеження, і в їх діяннях немає складу злочину, то вони можуть підлягати дисциплінарній та адміністративній відповідальності.

П'ята ознака — встановлюється правовими нормами. Право на державну службу закріплюється в Конституції України та чинному Законі України «Про державну службу», а положення, що стосуються реалізації цього права, знайшли своє відображення у численних законах та підзаконних актах. Важливу роль відіграють міжнародні акти, на основі яких розвивається законодавство України у цій сфері.

Шоста ознака — забезпечується (гарантується) державою. Проголошуючи будь-яке право, держава обов'язково встановлює гарантії його реалізації. Під гарантіями прав, свобод і обов'язків людини та громадянина розуміють систему соціально-економічних, моральних, політичних, юридичних умов, засобів і способів, які забезпечують їх фактичну реалізацію, охорону та надійний захист [2, 187].

Спираючись на праці деяких науковців [2; 19] та аналізуючи чинне законодавство, виділимо основні гарантії реалізації права на державну службу: законодавче закріплення та встановлення порядку реалізації права; державний контроль та нагляд; державний примус; судовий захист; правові стимули (заходи матеріального та соціально-побутового забезпечення державного службовця); конкурсний порядок заміщення посад; право службовця не виконувати доручень, які суперечать чинному законодавству; право на відставку (для державних службовців, які займають посади першої або другої категорії); право на оскарження рішення про припинення державної служби; зарахування до кадрового резерву тощо.

Отже, проведене нами дослідження дає уявлення про сутність права на державну службу, що є досить важливим для подальшого дослідження інституту

державної служби, правового статусу державних службовців. Необхідно продовжувати дослідження з цього питання, оскільки право на державну службу є одним із основних прав громадян України.

Література

1. Теорія держави і права : навч. посіб. / [А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.] ; за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. — К. : Юрінком Інтер, 2003. — 368 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник : [пер. з рос.] / О. Ф. Скакун. — Х. : Консум, 2001. — 656 с.
3. Державне управління та державна служба : слов.-довід. / [уклад. О. Ю. Оболенський]. — К. : КНПГУ, 2005. — 480 с.
4. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. / В. Я. Малиновський. — Луцьк : Вежа, 2000. — 558 с.
5. Черноног Є. С. Державна служба: історія, теорія і практика : навч. посіб. / Є. С. Черноног. — К. : Знання, 2008. — 458 с.
6. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. У 2 т. Т. 1. Загальна частина / [редкол.: В. Б. Авер'янов (голова) та ін.]. — К. : Юрид. думка, 2007. — 592 с.
7. Про державну службу : Закон України від 16 груд. 1993 р. № 3723-ХІІ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/> — Назва з титул. екрана.
8. Про державну службу : Закон України від 17 листоп. 2011 р. № 4050-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/> — Назва з титул. екрана.
9. Теория государства и права : учебник / [С. С. Алексеев, С. И. Архинов, В. М. Корельский и др.] ; под ред. С. С. Алексеева. — М., 1998. — 457 с.
10. Циц С. В. Поняття та сутність професійної діяльності державних службовців // Держава і право. — К., 2008. — Вип. 40. — С. 230–233.
11. Конституція України від 28 червня 1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/> — Назва з титул. екрана.
12. Про громадянство України : Закон України від 18 січ. 2001 р. № 2235-III [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/> — Назва з титул. екрана.
13. Оболенський О. Ю. Державна служба : підручник / О. Ю. Оболенський. — К. : КНУ, 2006. — 472 с.
14. Романюк Л. В. Обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу та проходженням державної служби // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2004. № 60-62. С. 119-121.
15. Ківалов С. В. Організація державної служби в Україні : навч.-метод. посіб. / С. В. Ківалов, Л. Р. Біла. — О. : Юрид. л-ра, 2002. — 328 с.
16. Бахрах Д. П. Административное право России : учебник / Д. Н. Бахрах. — М. : НОРМА, 2002. — 640 с.
17. Про політичні партії в Україні : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2365-III [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/> — Назва з титул. екрана.
18. Про засади запобігання і протидії корупції : Закон України від 7 квіт. 2011 р. № 3206-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/> — Назва з титул. екрана.
19. Ульянов О. І. Правовий статус та правові гарантії діяльності державних службовців // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. 2004. № 4. С. 205-210.

Анотація

Плотніченко В. А. Поняття та характеристика права на державну службу. Стаття.

У статті розглядаються поняття «суб'єктне право» та «державна служба», дається визначення поняття «право на державну службу», визначаються та розкриваються ознаки права на державну службу. Підкреслюється нерозробленість цього поняття в науці. Зроблено висновок про необхідність подальшого дослідження права на державну службу.

Ключові слова: державна служба, державні службовці, право на державну службу, професійна діяльність, гарантії, правообмеження.

Аннотация

Плотниченко В. А. Понятие и характеристика права на государственную службу. — Статья.
В статье рассматриваются понятия «субъективное право» и «государственная служба», дается определение понятия «право на государственную службу», определяются и раскрываются признаки права на государственную службу. Подчеркивается неразработанность этого понятия в науке. Сделан вывод о необходимости дальнейшего исследования права на государственную службу.
Ключевые слова: государственная служба, государственные служащие, право на государственную службу, профессиональная деятельность, гарантии, правоограничения.

Summary

Plotnichenko V. A. Notion and description of right on government service. — Article.
Notions «equitable right» and «government service» are examined in the article, determination of notion «right on government service» is given, there are determined and open up the signs of right on government service. The undeveloped of this notion in science is underlined in the article. There is a conclusion about the necessity of subsequent research of right on government service.
Keywords: government service, civil servants, right on government service, professional activity, guarantees, limitation of right.

УДК 342.5

*І. М. Жаровська***ПРАВОВІ ПІДХОДИ ДО ВСТАНОВЛЕННЯ МІСЦЯ
ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ У КОНЦЕПТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВЛАДИ**

Влада як наукова категорія вміщує об'ємну сферу наукового дослідження, що, у свою чергу, зумовлює такий вагомий об'єм дефініцій, теорій та тлумачень. Якщо розглядати владу як систему наукових знань та сукупність об'єктів пізнання, то очевидно є необхідність поділу їх на певні класи і підкласи як неодмінної умови наукового аналізу кожного з них. Хоча класифікація є в тій чи іншій мірі умовною і суб'єктивною відповідно до суб'єкта, який її здійснює, і його здатністю розрізняти ознаки об'єктів класифікації, все ж вона вносить узгодженість у тлумачення наукової категорії чи явища, дозволяючи оперувати більш вузькими і конкретними поняттями. Трансдисциплінарна констанція влади включає процедури синтезу багатьох думок, отримання пріоритетності критеріїв і знаходження альтернативних дефініцій.

Розглядаючи управлінську еліту як каталізатор розбудови держави якісно нового гуманістичного типу, сучасні науковці спрямовують дослідження визначеної проблеми у напрям постановки і практичного розв'язання актуальних проблем управління процесами розвитку людини і держави в умовах глобалізації суспільства, серед них Г. Атаманчук, Ю. М. Оборотов, С. Сливка, Е. Тоффлер, О. Фрицький та ін. Незважаючи на велику увагу вчених до проблем державної влади, питання правового висвітлення місця і ролі публічної влади у парадигмі соціальних відносин, практично, ще не були самостійним